

MICHAL SABELA
ÚLOMKY ŽIVOTŮV
ZBIERKA NOVIEL

VYDALO MEA2000 o. z.
© Všetky autorské práva sú
vyhradené.
ISBN 978-80-560-0142-4

MICHAL SABELA

Úlomky Životov

ZBIERKA NOVEL

Grafická a technická spolupráca: Tomáš Lackó, Kristián Kitlei,
Edícia: MEA 2000 o. z.– Mladá Éra Autorov nového tisícročia

Autorské práva vyhradené
ISBN 978-80-560-0142-4

O B S A H

Ako by to bolo ešte včera	3
Herečka	15
Stretnutie	20
Škaredý	38
Čertov les	45
Gabriel	75
Metamorfózy alebo zakázané stránky	84
Pavúk	104

Ako by to bolo ešte včera

Ako by to ešte bolo včera, keď som si tohtoročné leto privyrábal ako čašník v zapadnutom mestečku. Robil som vlastne takého chlapca pre všetko v jednej zo závodných jedální akými je hojne posiatá naša vlasť. Bolo to jedno z tých pochmúrnych miest, kde pracujúci z blízkyh i vzdialenejších podnikov okolo jednej každý pracovný deň sedia pri okvickaných stoloch a sŕkajú všetky tie univerzálne vývary, ešte univerzálnejšie prílohy, šľachy nebohých zvierat a iné výdobytky nášho hromadného stravovania. Mojou úlohou bolo donášať na vozíku tieto požívatiny na miesto určenia, čiže rovno do náručia hladných stravníkov.

Aby som povedal pravdu, moje pracovné nasadenie a morálka klesali priamo úmerne s každým dňom stráveným na tomto pracovisku. Od prvých chvíľ, keď som obsluhoval v bielej naškrobenej košeli, tmavých nohaviciach a poltopánkach do truhly sa toho do konca mojej brigády veľa zmenilo. Na začiatku som sa išiel roztrhať, len aby všetko bolo čisté, hostia rýchlo obslúžení a všetko úplne dokonalé. Časom však začali stravníci moju prílišnú mladícku horlivosť zneužívať. Napríklad raz jedna pani prišla skôr a okrem svojho zákusku, zjedla aj tie, ktoré boli určené pre jej ostatných spolu sediacich a potom ma pred plnou jedálňou obvinila, že som to spravil ja. Alebo jeden pán mi raz vynadal, že prečo má jeho spolu stolovník dva kúsky bravčového a on iba jeden - /spolu stolovník ho mal prelomené napoly/. Jednoducho, čím viac som sa snažil a bol milší, tým viac boli hostia nespokojní.

Až jedného dňa, keď som rozprával jednu z jedálenských historiek mojej vedúcej, nastal koniec môjmu trápeniu. Vysvetlila mi, že všetko sú to len obyčajný – roboši – na obede za 30 korún. Vôbec nie som platený od toho, aby som s nimi komunikoval a už vôbec nie od toho, aby som počúval ich sťažnosti a dohadoval sa s nimi, že keď sa im nepáči, nech idú do Karltonu. Nikto z nich však do nóbl reštaurácie nešiel, iba ja som konečne začal robiť len to, za čo som bol platený. Na vozíku som doniesol naložené taniere a rozdal ich. Na znak toho, že sú mi všetci ukradnutí som zmenil mundúr a obsluhoval v rockovom tričku s lebkou, teniskách a rifliach. Drsní chlapi od mašín, ženské od pultov a bezzubí družstevníci konečne pochopili, že tam nie som na srandu a aby ma prehánali. Ako plynul čas, navzájom sme si na seba zvykli a ja som ich začal vnímať nielen ako masu nenažraných zverov, ale aj ako jednotlivcov.

Z tejto kopy montérok, plášťov a gumákov sa mi najviac vymykali tri indivíduá sediace každý deň pri stole v kúte miestnosti, dokonale separované od hlučnej vravy a najnovších klebiet. Sem tam sa na mňa síce zdvorilo usmiali, ale akoby žili vo vlastnom svete a všetko ostatné mali na háku. Každá z nich bola osobitá sama o sebe. Vetchá starena, oblečená v čiernom, by mi mohla byť kľudne prastarou materou, ale akoby sa silou mocou pokúšala uniknúť zubu času. Dost' výrazne sa aj napriek svojim minimálne ôsmym krížikom maľovala, tajomstvo jej plavej hrivy bola asi šikovná parochňa. Na vetchom krku nosila štvoritý perlový náhrdelník, akiste bižutériu alebo sklo.

Ďalšia v poradí bola snád' o pár desaťročí mladšia, s jednoduchým účesom a krutou kamennou tvárou a la pravá nacistická dáma. Obliekala sa tiež do čierneho, lenže oveľa triezvejšie než jej priateľka.

Túto podivnú trojku uzatvárala asi 50 ročná guľa s tupým výrazom v tvári, aká by sa dala stretnúť v hocakej dedinke ráno o siedmej v miestnych potravinách alebo na pošte.

Až neskôr som sa dozvedel, že všetky tri sú lekárničky z neďalekej lekárne. Môj život v tom meste bol nudný, nikoho som tam nepoznal, každý deň iba práca a potom spánok. Niet divu, že toto podivuhodné trio mi neschádzalo z mysle. Lekáreň stála oproti domu, v ktorom som mal nocľah. Celá ulica postavená ešte dakedy v predminulom storočí bola poznačená zašlou patinou noblesy, zložité fasády domov sa pomaly rozpadávali pod nánosmi holubieho trusu a vrhali strašidelné tiene na chodník z mačacích hláv. Často ma pri pohľade na ulicu prepadali pochmúrne myšlienky, presne ako v tú noc keď som ani po namáhavej šichte v jedálni nemohol oka zažmúriť, pretože vonku zúrila búrka.

Fúkal silný vietor a slabo upevnená odkvapová rúra vydávala strašidelné zvuky. Po tom ako som odbavil telefonáty s mamou a kamarátmi ma pochytila clivota. V starom dome nikto okrem mňa neprebýval, nikoho som tu nepoznal, práca bola otrasná, ale pri pomyslení na sto eur týždenne som sa usmial.

Náhle ma osvietil blesk a ja som sa strašne zľakol vysokej vyrezávanej skrine prežratej červotočom. Povedal som si, že ak vydržím do piatku tak dostanem tristo eur a už nikto ma tu neuvidí. Ako som sa nechal unášať touto slastnou myšlienkou, zadriemal som a v driemotách ma premkli strašidelné predstavy o troch dámach z lekárne.

Tá najstaršia ešte iste študovala zo starých dobrých zažltnutých kníh, kde sa nikto nevzrušoval nad protónmi a atómovými číslami, ale kde boli dopodrobna rozpísané účinky jedov a ich príprava.

Staré školy z časov arzénu, keď nebol problém niekoho tráviť v zastrčenej uličke, z časov, keď nebol lekárnik iba bezduchým predavačom farebných škatuliek ale skutočný alchymista, majster života a smrti. Vybavila sa mi ohromná scéna, ako všetky tri okolo kotla v polnočnej tme odriekavajú magické zaklínadlá a do vriaceho lektvaru hádžu vranie oká, kohútie hlavy a všetko premiešavajú stehennou kosťou z nebožtíka. A na druhý deň, ako presne odmeriavajú do papierových vrecúšok prášok z fľaštičky označenej umrlčou lebkou, tie tri čierne vdovy, každý je na ne prikrátky. Manželia ich omrzeli, možno ani súrodenci neboli dostatočne úctivý... Zo strašidelných driemot ma prebudil rachot blesku. Silný vietor vyrazil okenný rám a pohrával sa z čipkovanou záclonou. Rýchlo som ho zaplesol, avšak v tom som ostal zarazene stáť. Všade bola tma, všetko spalo, len z okien lekárne oproti presvitalo slabé svetlo. Možno žiarovka, možno plameň...

Na druhý deň som sa nezobudil v najlepšej nálade, navyše ma rozbolela hlava, iste preto že som zaspal až nadránom. Preklínal som búrky, práchnivé okenné rámy a lekárne. Utešoval ma fakt, že už o 48 hodín budem cestovať domov s tristo eurami vo vrecku. Vo svojom rockovom tričku som naklusal do jedálne a roznášal dva druhy jedál. To akože nezdravé bol mastný bôčik s knedľami, a to akože zdravé boli ešte mastnejšie šišky, hojne posypané cukrom. Chlapi vylízali taniere a ženy si jedlo odložili do plastových obedárov, aby malo rodina čo večerať. Iba tri stareny z lekárne sa na mňa previnilo usmiali a ja som im odniesol plné taniere. V duchu som si vyčítal, že čo som to za človeka, keď si o tých milých starenkách predstavujem také hrozné veci. Večer, aj keď bolo všade ticho som nemohol zaspáť, čiastočne preto, že ma trochu pobolievala hlava, ale najmä zo zvedavosti. Videl som totiž, že v lekárni oproti sa ešte slabo svieti.

Vzal som teda svoju hladnú peňaženku, ktorej hlad mal byť už onedlho ukojený a cez ulicu som prebehol k náprotivnému domu. Bolo síce zamknuté, ale pomocou masívneho mosadzného klopadla sa mi podarilo vydať ohlušujúci rámus, ktorý by zobudil aj mŕtveho.

Chvíľu na to sa dvere so škripotom otvorili a ja som v sprievode -nacistky- vošiel dnu. Nenaskytol sa mi však pohľad na bežnú súčasnú lekárňu. Neboli tam žiadne sterilné pulty ani biele skrinky. Vystavený sortiment pestrofarebných škatuliek pre hypochondrov bol šokujúco nízky. Na pulte trónili obrovské starodávne váhy a všade boli viac menej pre efekt vystavené kopy zaprášených fliaštičiek.

„Čo si praje mladý muž, čo je to také sūrne?“ - spýtala sa ma nacistka.

Po ospravedlnení som si vypýtal:

„Niečo proti bolesti hlavy, najlepšie do jedného eura, napríklad acylpyrín.“

Usmiala sa a na chvíľu odišla. Zachytil som útržky rozhovoru, niečo v zmysle:

„Ten dobrý prášok proti bolesti.“ - a onedlho sa vrátila a podala mi dve malé ampulky naplnené bielym práškom. Starý recept, usmiala sa, je na bolesť hlavy ako stvorený, dávkuje sa podľa potreby.

„Čo som dlžný?“ - spýtal som sa s obavou v hlase.

„Nič je to pozornosť podniku.“ - odvetila a obdivujúceho muzeálne zariadenie ma odviedla k dverám.

Tak je to teda, pomyslel som si potom, žiadne bosorky, ba ani travičky, len staré tetušky vyrábajúce lieky podľa tradičných receptúr.

Po nočnom výlete ma hlava už vôbec nebolela a ampulky som si na horšie časy uložil v cestovnom puzdre na kozmetické prípravky.

Keď to tak rekapitulujem, tento rok mi nepriniesol len šťastie, peniaze a lásku ale aj smútok.

V novembri som bol na pohrebe svojho spolužiaka Martina. Predávkoval sa drogami na lyžiarskom výcviku. Večer predtým ako zomrel mu bolo strašne zle, z kozmetického puzdra som teda vylovil jednu z ampuliek môjho zázračného prášku, ale nepomohla mu. Ráno už bol tuhý.

„Bože, veď to bol najslušnejší chlapec, akého som kedy poznal! Nepil, nefajčil, dobre sa učil, ministroval v kostole...“

Nikto nechcel uveriť, že mal niečo spoločné z drogami, jeho telo teda pitvali až dvakrát a vždy s rovnakým výsledkom.

Vôbec to na ňom nebolo vidieť, keď ležal v rakve, vyzeral ako spiaci anjel, oblečený bol v slušivom čiernom obleku s modrou kravatou, ruky s ružencom v lone..

Nuž, taký je život, najnevyspytateľnejší zo všetkých. Bohvie, čo mi ešte prinesie...

Obvykle nepozerám televízne noviny, ale včera bolo počasie na kočku, tak som urobil výnimku. Nebolo to však na nič dobré. Pozeral som totiž aj s dedkom a strašne sme sa pritom pohádali. Bolo to takto:

„V televízií vraveli, že u nás stúpajú počty úmrtí na predávkovanie drogami, dôvodom je vraj nejaký pochybný pervitín na čiernom trhu. Polícia už aj lokalizovala ohnisko, niekto to načierno vyrába a distribuuje, z okolia toho predpotopného mestečka, kde som v lete strávil tri týždne.“ - to som teda ledva uveril. Dedko ma v tej chvíli začal obviňovať zo všetkého čo táto dnešná mládež robí, že oni boli iný a podobné keci. Odvrkol som mu, že na rozdiel od starých, nijaký mladý nie je komunista a oheň bol na streche. Po polhodinovej hádke deda rozbolela hlava, a ja som sa s ním chcel pomeriť, tak som mu teda doniesol tú druhú ampulku prášku zo - starých dobrých čias.

Dúfam, že zajtra sa zobudí s lepšou náladou a konečne mi porozpráva o komunizme a živote v ňom...